

בדיק האווירה המתאימה ללימודים, הוא הודה. ביממה האחרונה, למשל, ישנתי רק שלוש שעות.

★ ★ ★
ויכוח משלהב יצרים

פעילות על המוצב נמשכת 24 שעות ביממה. המוצב עצמו, גיבועה של אדמת חוואר רכה ולבנה, מבותר כולו ברשת של עמדות, תעלות-קשר, עמדות תצפית ובונקרים. התפקיד השיגורתי העי-קרי על המוצב הוא לצפות, להשקיף לעבר העמדות הירדניות, להיות עד לכל תנועה חשודה בשטח, ועם רדת הלילה לצאת ל-סיורים ומארבים.

זהו מין מישחק אכזרי של תופסת ומח-בואים גם יחד, בו ממלאים חיילי המוצב כל הזמן את תפקיד התופס או "העומד". כל עוד אין היתקלות, זה יכול להיראות כמין מישחק צופי צימחוני, שלעולם לא מכריזים בו "פוס". אתה יכול לצאת מה-מישחק, רק לשעות מיספר, כשחברך מח-ליפים אותך, או עומד לרשותך השטח ש-מחוץ לטוח הראייה של הירדנים.

את הזמן אפשר לנצל או למיקלחת, לתר-נות במיטבה, לשחק שאח או דומינו עם החברים (אף אחד לא משחק קלפים) או לנסות לטלפן הביתה. כי מה שנראה לאח-דים כגיהינום הוא למעשה גן-עדן בהשוואה למוצבים שהיו קיימים במלחמת העצמאות או בתקופות שלפני מלחמת-ששת-הימים. לא מבחינת התעסוקה, אלא מבחינת התנ-אים. כך למשל, יכול כל חייל במוצב ל-התקשר פעמיים בשבוע טלפונית לביתו, ישר מהמוצב. זה מקל מעומס הגעגועים, כשזוכים רק אחת לחודש בחופשה.

תורנות המטבח או הכנת הארוחות היא פולחן בסני עצמו. המוצבים הקדימיים של צה"ל זוכים בלוח מזון גבוה ביותר. יש

יצאים למארב יחידת צה"ל, המחזיקה באחד המוצבים ליד גשר-דומיה, מת-כוננת ליציאה למארב לילי נגד חוליית-החבלנים החוצות את הגבול. המפקד (משמאל) בודק את אנשיו ואת ציודם לפני שיצאו לשכב במארב הנמשך עד אור הבוקר. בתמונה משמאל נראה אחד החיילים בעמדה באחד המוצבים הנמצא על גדות הירדן.

הירדן: משחקים בתופסת

להם מזון טרי בשפע, עוגות, בשר משוכח ומשקאות. מאחר שאין במוצבים סבחים מקצועיים, תורם כל חייל את הידע האישי שלו להכנת ארוחה בסיגנון ביתי. כאחד המוצבים דאג אחד החיילים לא

נגות עליונה כנגד נסיונות החדירה של כנופיות החבלנים, הם מצאו להם זמן לע-רוך חגיגת עצמאות גם לחבלי א-לפתח, להתקין על גיבועה נישאה בקירבת המוצב, מול תצפיות המוצבים הירדניים כתובת ענ-קית: "20 לישראל!" בליל חגיגת העצמאות הדליקו אותה והכתובת בערה שעות רבות מול עיני הירדנים, עד שגם בכראמה יכלו לראותה.

"עשינו להם את זה דווקא, שיראו שגם כאן אנחנו חוגגים", סיפר אחד החיילים. "חיכינו כל הלילה לתגובה. אבל הם בלעו את זה בשקט."

★ ★ ★
פעילות מזחמתית

למחרת היום אירעה תקרית. קודם לא העזו החבלנים לעבור בגירת המוצב, למרות שמצויה בירדן באותו מקום מעבו-רת. "הם לא חצופים עד כדי כך", אמר מפקד המוצב. אבל חוליית חבלנים שחזרה, ניסתה ביום העצמאות לחצות את הירדן בקירבת מקום. משמר צה"ל סתח אחריה במידוף ולרגלי המוצב התפתחה פעילות מלחמתית שחיילי המוצב נטלו בה חלק.

רצה הגורל ודווקא צבי טרופ הצליח לפ-גוע באחד החבלנים ולהפילו. "זאת היתה הפעם הראשונה בחיי שפגעתי באדם", הת-ודה צביקה. "חשבתי שהעוועו יהיה עמוק ומרעיש יותר. אבל זה העביר בי רק רטט, למרות שאינני טיפוס כזה. לגבי סוג כזה של אנשים, הבאים במטרה להרוג ולהבל, אין יסורי מצפון אחרי שפוגעים בהם."

הכלכלן, בוגר הפאקולטה לחקלאות ב-רחובות, שנולד בהר-הצופים, הביא עימו למוצב פרימה גדולה של ספרים מיקצועיים בנושאי החקלאות והכלכלה.

הטוראי טרופ מכתן כיום בעצמו גם כ-מרצה לכלכלה בפאקולטה בה למד. מפקדיו ביחידה הם תלמידיו ב-חיים האזרחיים. לא שזה עוור להם במיוחד בציונים, הם לא צריכים את זה, הם תלמידים טובים גם בלי פרוטקציה. אבל לפני שיצא למילואים קיווה טרופ ש-יוכל לנצל חלק מהזמן להשתלמות מקצ-ר עית. או לחזור על חומר הרצאותיו עם תל-מידיו-מפקדיו. זה לא הלך. "אין זמן לזה. והוץ מזה האווירה אינה

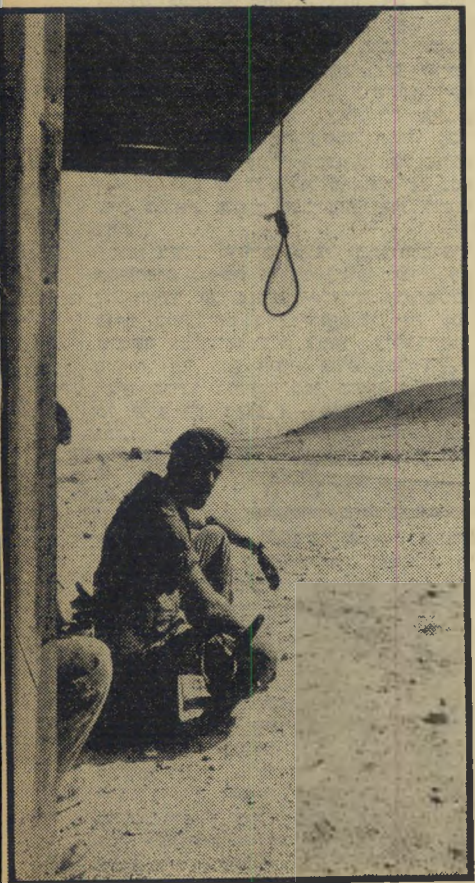
האיש האחרון במוצב שניתן להכעיסו. אפי-לו הירדנים לא הצליחו בכך כשהפגינו את המוצב בתותח לונג-טום או כשירו אליו צורות מהמוצב הנמצא מעברו השני של הירדן. גם לא הגשם של חודש מאי, שאינו מחלחל באדמת החור של המקום, ש-שטף בזרמים אדירים את המוצב, נטל עימו את המיקלחת והציף את צריפי המגורים. אבל ההערה של אותו חייל הרגיוז אותו באמת. "זה שיש אנשים שלא מתביישים לומר את זה — זה חמור מאוד", אמר טרופ. העובדה שהתואר "גיהינום" מתנוסס בחדר האוכל מול עיניו כל יום אינה מש-נה. כפי החיילים יש לזה משמעות אחרת. עובדה — בעוד חצי שנה יגיע צבי טרופ לגיל פרישה מהיחידה. "זה לא בא בחש-בון" אמר האקדמאי הנושי ואב לילה, "אני רוצה לחתום להתנדב להישאר פה!" ככלל, יש למילים משמעות מיוחדת במינה על המוצב. ערב יום-העצמאות האחרון, כשכל חיילי היחידה היו בכז-

מוצב מבוצר של צה"ל על הירדן, הניצב מול בסיס אל-פתח. מת-נוססת סיסמה עניקת בתוך הצריף העורפי המשמש כחדר-אוכל, חדר-תרבות, שק"ם ומרפאה גם יחד: "לא טוב מארב — מארב זה גיהינום!"

בוקר בוקר, כשחיילי היחידה השוהה ב-מוצב חוזרים ממארבי הלילה שלהם, הם מעיפים חיוך לעבר הסיסמה. הם עשו את הדרך לגיהינום וחזרה.

אבל חסר רק שמישהו יעז להזכיר תואר זה. יום אחד עשה זאת חייל מיחידה אחרת שסופחה למוצב. שעות מיספר אחרי שהגיע למוצב ממנו נשקפת כראמה בכירור במרחק קילומטרים ספורים, טילפן ליחידת-האם שלו ודרש שיקחו אותו חזרה: "כאן זה גיהינום! לכאן מתנדבים רק מטורפים". אפילו צבי טרופ, החייל השקט והשקול ביותר ביחידה, התרגז כששמע זאת.

טרופ, כלכלן חקלאי, העובד כרכו תא-תיכונן במישרד החקלאות ברחובות, הוא

זה תלוי חושי-ההומר המאקברי של החיילים בא לביטוי באחד המוצבים כשמעל לזקיף חבלתליה.

שרות אקדמאי טוראי צבי טרופ, כלכלן-חקלאי בחייו האזרחיים, על מוצב-צה"ל ליד גשר-דומיה. לידו משמאל, אחד הש-לטים ההיחוליים הממלאים את מוצב-צה"ל לאורך הירדן, האומר: "שפנינו, בואו לשפניהו"